

OPONENTSKÝ POSUDEK (RIGORÓZNÍ PRÁCE)

Jméno rigorózantky:	Mgr. Eliška Vláčilová
Téma práce:	Soudní (exekuční) vymáhání výživného na nezletilého
Rozsah práce:	137 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	07. 07. 2020 (elektronické podoby)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma nelze považovat za nové, nýbrž za aktuální. Aktuálnost tématu je dána nejen faktory právními, ale také faktory sociálními (obecně vzrůstající zadluženost obyvatelstva a s tím související vzrůstající počet nucených výkonů rozhodnutí, resp. exekucí). Vymáhání výživného na nezletilé dítě obsahuje řadu specifíků, které je nutné v rámci vykonávacího řízení zohlednit. Tím se uchazečce nabídla možnost pro zpracování této specifické problematiky. Aktuálnost tématu je podpořena snahou zákonodárce řešit danou specifickou problematiku, a to v podobě tzv. zálohovaného výživného.

Oponentské hodnocení: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si rigorózantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování autorkou zvoleného tématu vyžaduje znalosti teoretické, a to nejen vykonávacího řízení jako celku, principů, které ho ovládají, konkrétní právní úpravy včetně aplikační praxe, ale rovněž specifíků u vymáhání dlužného výživného pro nezletilé dítě. Přínosné zpracování tématu samozřejmě vyžaduje práci a ovládnutí relevantní judikatury. Z uvedeného rovněž vyplývají hlavní právně-hermeneutické metody, které by autorka měla ve své práci použít. Teoretická koncepce práce spočívá zejména v obecných interpretačních metodách jako deskripce, analýza a syntéza.

Oponentské hodnocení: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z bohaté literatury, jak učebnicové, komentářové, tak časopisecké a rovněž z bohaté judikatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce rozčleněna do úvodu a devíti kapitol (včetně závěru). Součástí práce je dále seznam zkratk (ve kterém autorka necituje řádně právní předpisy což platí i pro vlastní text práce), seznam použitých pramenů, název práce, abstrakt a klíčová slova (vše v českém a anglickém jazyce). V úvodu práce autorka formuluje cíl práce, kterým je: „*upozornit na problematické otázky daného tématu, nabídnout jejich řešení relevantní judikaturou a sdělení praktických zkušeností při vymáhání výživného.*“ Stanovenému cíli je podřízena struktura práce. Nejprve se autorka věnuje historii vyživovací povinnosti a vykonávacího řízení (kapitola 1.). V dalších kapitolách (2. a 3.) se zabývala výživným, konkrétně pak úpravou vyživovací povinnosti obecně, specifiky vyživovací povinnosti mezi rodiči a dětmi, kritérii pro stanovení výše výživného, řízením péče soudu o nezletilé, ve kterém je výživné stanoveno. Dále je ve čtvrté kapitole zahrnut obecný výklad o soudním výkonu rozhodnutí a exekučním řízení. Rozebrány jsou podmínky vykonávacího řízení, jeho zásady a subjekty, které se v něm vyskytují. Popsáno je jak postavení dvou účastníků řízení, povinného a oprávněného, tak i postavení manžela povinného. Kapitola pátá se posléze zabývá exekučním řízením. Rozsáhla kapitola šestá je věnována obecným způsobům výkonu rozhodnutí, neboť i výživné pro nezletilé dítě je co do vymáhání peněžitým plněním a je vymáháno obvyklými způsoby pro vymození peněžitého plnění s tím, že se autorka posléze zaměřila na specifika pro vymození výživného pro nezletilé dítě, když někdy je možné, aby bylo

postiženo více než pro běžnou pohledávku či jsou upraveny další odlišnosti. Následuje šestá kapitola týkající se specifických způsobů vymáhání výživného v exekučním řízení, a to včetně způsobu pozastavení řídičského oprávnění. Dalšími možnostmi vymáhání dlužného výživného, a to nejen v exekučním řízení, ale i problematikou postavení výživného jako přednostní pohledávky, insolvenčním řízením, i související trestněprávní problematikou, se zabývá kapitola sedmá. V osmé kapitole se rigorózníka věnuje problematice zastavení exekuce. Hodnocená práce je ukončena stručným závěrem, ve kterém rigorózníka uvádí shrnutí své práce. Zde bych očekávala uvedení dílčích závěrů, k nimž v práci dospěla a vyslovení vlastního autorčina hodnocení dané problematiky, a to jak v rovině *de lege lata*, tak v rovině *de lege ferenda*. Toto v závěru postrádám. Systematika jednotlivých kapitol, resp. jejich dělení na dílčí celky je zvolena vhodně a odpovídá celkové koncepci práce.

Oponentské hodnocení: Formální a systematické členění práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

Cíl práce byl uveden již výše. S tímto cílem byla rovněž konfrontována formální a systematická stránka práce a byla shledána jako vyhovující. Zbývá tedy posoudit uvedený záměr především z hlediska logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Logická stavba práce vyplývá již z formálního a systematického pojetí. Zde mám výtku k tomu, že autorkou deklarovaný obsah práce uvedený v úvodu neodpovídá posléze obsahovému zaměření jednotlivých kapitol. Autorka postupovala od obecného k dílčímu, když nejprve pojednala o obecných pojmech – zde nesouhlasím s názorem autorky na pojem „výživné“ na s. 16 práce - (vymezení základní terminologie, charakteristice vykonávacího řízení, kterou rozepsala až zbytečně do podrobností, které úzce zaměřené téma nevyžaduje apod.) a poté se věnovala dílčím otázkám (srov. již výše). Jednotlivé kapitoly pak na sebe navazují logicky, celková stavba práce působí koherentně. Rovněž dělení kapitol na dílčí celky je zvoleno vhodně, umožňuje přehlednou orientaci v díle a zároveň ukazuje na hloubku zpracování. Na některých místech práce, zejména u rozsáhlého pojednání o obecných otázkách vykonávacího, resp. exekučního řízení bych autorce doporučila toto neuvádět a více se zaměřit na problematiku zvolenou v názvu práce. Např. postrádám (ačkoli i praxe se s tím setkává) pojednání o výkonu exekučních titulů (ve vztahu k dlužnému výživnému) z jiných členských států EU. Možná se nabízí učinit o tomto zmínku při ústní obhajobě práce. Téma se jinak autorce podařilo zpracovat do dostatečné hloubky. O tom rovněž vypovídá poznámkový aparát, který čítá celkem 236 poznámek pod čarou a stejně tak počet použitých zdrojů (srov. dále). Na některých místech práce, zejména tam, kde se rigorózníka vypořádává s názory v odborné literatuře postrádám její vlastní názor, který by měl takové pojednání v práci završit. Dále je třeba konstatovat, že autorka vhodně pracovala s judikaturou. Další přidanou hodnotu lze spatřovat v tom, že autorka na některých místech připojuje své názory (např. s. 40, 68, 117, 119, 122, 125–126, 137 atd. a zejm. s. 140 a násl.). Z práce je zřejmá praktická zkušenost autorky s danou problematikou. Tyto zkušenosti ovšem rigorózníka vhodně využila, neomezila se pouze na ně a rovněž se dokázala vyvarovat popisnému zpracování, ke kterému téma svádí.

Celkově jde o práci, která je čtivá a která prokazuje teoretické znalosti autorky a její schopnost zpracovat dané téma do podoby juristického výkladu.

Práci hodnotím jako poměrně zdařilé zpracování tématu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Domnívám se tedy, že zamýšlený záměr práce byl odpovídajícím způsobem zpracován a že předložená rigorózní práce, i přes výše uvedené výtky, jak po stránce formální, tak i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je uveden výše. Autorka tento cíl splnila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autorka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu, na některých místech vyjádřila i své vlastní názory (srov. výše). Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 12026 stran, představující 343 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Lze tedy konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či citací judikatury, které logicky musí být shodné. Automatická kontrola shod provedená systémem Turnitin indikuje 121 zdrojů obsahujících shody, čímž generuje celkovou podobnost (<i>overall similarity</i>) 19 %. Z toho je však třeba věnovat pozornost pouze zdroji č. 1, kde je indikována shoda 7 % (další zdroj č. 2 má již pouze 2 % a počínaje zdrojem č. 3 jde pouze o 1 %). Pokud jde o zdroj č. 1, je třeba konstatovat, ani toto číslo samo o sobě ničeho nevyovídá, neboť jde o souhrn všech shod z jednoho zdroje (dspace.cuni.cz), v němž jsou ovšem agregovány jednotlivé dílčí zdroje z tohoto úložiště. Po prostudování těchto shod lze navíc konstatovat, že indikované shody se týkají především ustálených citací profilujících teoretické literatury, ustálených právních obrátů, citací zákonných ustanovení a judikatury, které musí být logicky shodné. Na základě těchto kontrol tedy nelze učinit závěr, že by rigorózanťka nepostupovala při tvorbě práce <i>lege artis</i>.
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že pracovala s cca čtyřiceti publikacemi, ať už monografického či časopiseckého charakteru. S ohledem na skutečnost, že neprováděla srovnání se zahraniční právní úpravou, nepracovala se zahraničními zdroji. Prokázala ovšem dostatečnou práci s judikaturou. To je zcela postačující pro požadavky kladené na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu. Hloubku zpracování dokresluje práce s judikaturou a poznámkovým aparátem (srov. výše). Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.

Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je na dobré úrovni s výjimkou chybějících interpunkčních znamének na některých místech práce.
-------------------------------	--

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení.

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se autorka zaměřila na následující problematiku – návrh na zastavení exekuce, která byla vedena pro dluh na výživném, podá povinný. Je povinností soudního exekutora zjišťovat stanovisko oprávněného?

V Praze dne 25. září 2020

JUDr. Dita Frintová, Ph.D.
oponent rigorózní práce